

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKULTET

GRENSELØS TRO
PREST I FRONTLINJA
ANDAKT: DØDEN

MITT FUNN: JEG OG BLOGG-JEGET
KRONIKK: KIRKER, PREDIKANTER,
- OG ROCK AND ROLL?

LYS OG LIV

NR. 2/11.
77. ÅRG.

TEMA

Religion og populærkultur

Jenny Moe: Jakten på det ordløse
Vampyrer og endetid

VIDAR L. HAANES

Rektor

SENTRUM

Dagens norske samfunn er preget av et stort livssynsmangfold. Selv om flertallet av befolkningen fremdeles er medlemmer av Den norske kirke, finnes det også innenfor kirkens ramme mange ulike oppfatninger og religiøse uttrykk.

Kristendommen oppstod i en brytningstid som har felles trekk med vår egen. Ulike meninger og tradisjoner møttes på torget. Det kristne fellesskapet var fra en side sett grenseløst. Ulikt de andre kultiske fellesskapene i Romerriket var kirken åpen for alle mennesker uavhengig av nasjonalitet, kjønn og sosial status. Ethvert menneske hadde samme mulighet til frelse ved troen på Jesus og fellesskapet i en og samme kirke.

Samtidig hadde kirken klare grenser. Det var ikke slik at alt var tillatt. Her skilte man seg ut fra andre. I Romerriket var personlig moral ikke nødvendigvis knyttet til den religiøse kult, og det var heller ikke sterke krav om en felles lære. Selv de romerske guder kunne handle umoralsk. Men for de kristne var religiøse ritualer, moral og filosofi ulike sider av samme sak. Forpliktelsen på den kristne lære og moral var bindende for de troende, uavhengig av kunnskapsnivå og sosial rang. Dette var en styrke ved det kristne fellesskapet som man la merke til.

Det er ingen grunn til at kirken skal føle seg truet av det sekulære og flerkulturelle samfunn. Gjennom århundrer vokste kristendommen frem uten støtte i et ytre maktapparat, slik den har fortsatt å gjøre i det meste av verden frem til vår egen tid. Kristendommen vinner frem i kraft av sitt innhold – det grenseløse budskap om frelsen i Kristus. Det viktigste blir da ikke å fastslå kirkens ytre grenser, men å fokusere på dens sentrum.

Innhold

S. 4

GRENSELØS TRO

Hvordan kan tro praktiseres i fengsel? Lys og liv har møtt "Helene" til en samtale om et liv som har vært, og om livet som nettopp har begynt.

S. 6 JENNY MOE

JAKTEN PÅ DET ORDLØSE

Vi møter tidligere MF-student Jenny Skumsnes Moe (24). En aktiv kirkepolitiker og student vil nå helst synge og skrive egne poplåter.

S. 10 IDUN STRØM SEFLAND

PREST I FRONTLINJA

Der de aller fleste prester møter mennesker ansikt til ansikt, har nettprest og universitetslektor Idun Strøm Sefland kontakt med mennesker på nettet. Men kontakten med folk blir ikke dårligere. Snarere tvert i mot.

VAMPYRER OG ENDETID

Du har sikkert lagt merke til det: En engel som holder et lys, til salgs i en helt vanlig interiørbutikk. Eller programmer på TV der en ivrig programleder leter opp ånder. På MF er det flere som forsker på disse fenomenene.

S. 15 MITT FUNN

JEG OG BLOGG-JEGET

Hvordan konstruerer unge tenåringer en identitet i bloggformatet? For det er ikke til å stikke under en stol at det å skulle vise hvem man er på en blogg er noe annet enn å vise hvem man er i "det virkelige liv".

S. 16 KRONIKK

KIRKER, PREDIKANTER, - OG ROCK AND ROLL?

For mange er rock and roll en musikkstil som assosieres med et utsvevende liv, seksuelle utskielser og bruk av narkotika. Så hva har religion med rock and roll å gjøre? Spør Robert Kvalvaag.

UTGIVER

Det teologiske Menighetsfakultet
Pb 5144 Majorstuen, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
E-post: lysogliv@mf.no
Bankkonto: 6038 05 58583
www.mf.no

Bladet kan lastes ned elektronisk på mf.no (gratis tjeneste)

REDAKSJON

Vidar L. Haanes, ansvarlig redaktør
Kristin walstad, redaktør
Marianne Torp, red. medlem
Hallvard Olavson Mosdøl, red. medlem

PRODUKSJON OG TRYKK

Foto på omslag: Kristin Walstad
Layout: Neue
Trykk: Østfold Trykkeri, Askim

ANNONSEINFORMASJON

Ønsker du å annonsere i bladet, ta kontakt med Marianne Torp. Har du andre spørsmål er du velkommen til å kontakte oss.

21 000 abonnenter mottar bladet fem ganger i året. Abonnementene består av MF-venner, tidligere studenter og ansatte, alle menighetsråd og kirkelige organisasjoner og institusjoner. Ved kildehenvisning kan artikler i Lys og liv gjengis fritt.

KRISTIN WALSTAD
REDAKTØR

Grenseløs religion. Hva har religion med popkultur å gjøre? spør forskerne i temasaken. De har studert både hekser, engler og bruk av religiøse forestillinger i film, ukeblader, reklame og interiør. Funnene er klare: Religion flourer i popkulturen. Bruk av religion og religiøse forestillinger skjer i så stor grad at forskerne til og med spør seg om religionen har byttet sted fra kirkerommet til kinosalen, fornøylesparker, TV og andre medier, kvantitativt sett. De mener det også er grunn til å spørre seg hva barna egentlig får med seg hjemmefra. Ta for eksempel julen,

handler den ikke like mye om Donald og Askepott på TV, som den handler om julegudstjenesten? Jeg opplever stadig at min kunnskap om religion utfordres når jeg må skjelne mellom hva som er hva i møte med religiøse forestillinger i fantasi og fiksjon. Parallelt med popkulturens lek med religion går fremveksten av nyreligiositetens "nye guder for hvermann". Skulle gjerne hatt en master i både religionsvitenskap og idehistorie, med teologi på toppen for å forstå hva som skjer nå til dags. God lesning!

LYS OG LIV-REDAKSJONEN PUBLISERER HER ET INTERVJU MED EN KVINNE SOM HAR SONET EN LENGRE FENGSELSSTRAFF. "HELENE" HAR TIDLIGERE HATT EN TILKNYTNING TIL MF. INTERVJUET ER ANONYMISERT AV HENSYN TIL INTERVJUOBJEKTET.

Grenseløs tro

TEKST: KRISTIN WALSTAD
ILLUSTRASJON: LENE JACOBSEN

–Jeg satt i varetekt i lang tid, det var forferdelig, jeg visste ikke hvor lenge jeg skulle sitte der. Da dommen min ble rettskraftig, tenkte jeg at dette klarer jeg ikke alene. Jeg bestemte meg for å bli religiøs. Jeg tenkte først på kristendommen. Jeg begynte å gå på møter i fengselet hver uke, lese i Bibelen og til samtaler med fengselspresten. Ingenting av dette gav meg noe, det virket liksom ikke. Jeg ble oppgitt. Men en dag kom jeg over et intervju med en mann som hadde konvertert til katolisismen. Mannen hadde mange spørsmål omkring troen som jeg kjente meg igjen i. Jeg kunne ikke "blindt" bare kaste meg utfor å tro.

Fengselspresten satte henne i kontakt med en besøkssvenn fra den katolske kirke. Hun fikk også tillatelse til å surfe rundt på katolsk.no, selv om denne nettsiden var stengt i fengselet, lik alle andre nettsider.

–På katolsk.no fant jeg et skattkammer av artikler. Jeg fant blant annet artikler om tro og tvil, Gudsbevisene, og filosofiske artikler

om hvem Gud er. Der fant jeg svar til mitt tvilende intellekt. Først da kunne hjertet mitt åpne seg opp, og etter hvert fikk også følelsene plass i troen. I dag er jeg ikke avhengig av å føle Gud eller nåden, så lenge jeg er intellektuelt overbevist. Det blir kræsje når jeg møter kristne kulturer som formidler tro med sterkt fokus på følelser, de karismatiske bevegelsene er ivrige i fengslene, de har stor frelsesiver.

–Mange spør: er du ikke bitter for dommen? Men hadde det ikke vært for fengselet hadde jeg ikke funnet troen og Gud. Jeg hadde nok ikke blitt kristen hvis jeg ikke hadde vært i fengsel. Paven uttalte i 2006 noen tankevekkende ord. Han forklarer hvorfor mennesket ikke tror på Gud: "Vi kan ganske enkelt ikke lenger høre ham – vi har altfor mange andre frekvenser i øret."
– Jeg har fått masse tid alene og tid til stillhet. Fengsel er litt som retreat.

Hvordan har du arbeidet med å forsone deg med fortiden din?

–Jeg har gjort mye galt. Jeg levde et liv så å si uten moral, men jeg rasjonaliserte det livet jeg levde. Jeg levde et grenseløst liv. Samfunnsmoralen er relativ, og det er mye som er greit, jeg opplevde normene som vage. I min oppvekst lærte jeg lite om normer og verdier, jeg måtte finne dem selv. Nå vil jeg heller være grenseløs åpen og tydelig om min tro, og oppfordre andre til å være det. Den objektive sannheten er noe av det jeg finner tiltrekende med Den katolske kirke.

Hvordan ser du på ditt gamle "jeg"?

–Jeg ser på "gamle Helene" med medfølelse. Jeg forstår henne slik jeg i dag møter andre mennesker. Jeg får en sorg i hjertet mitt, slik jeg kan føle i møte med andre som sliter. Jeg har alltid hatt veldig stor empati for andre. På samme måte har jeg forstått hvorfor jeg ble som jeg ble, og hvorfor jeg har gjort som jeg har gjort. Jeg manglet normer, kjærlighet, trygghet og rammer. Jeg er forsonet med det.

Hvordan var det å være religiøs i fengselet?

–Fengselets ansatte skal være religionsnøytrale. Jeg kom i prat med en ansatt som fortalte at han hadde hatt noen bønnestunder med innsatte, han fikk korreks. En annen gang hadde han bønnefellesskap med en troende kollega, da ble han omplassert. Det er lov å hylle ManUnited, men ikke lov å utøve en religiøs tro på jobb i fengselet, det synes jeg er synd. I fengselet jobbes det med mange tema som berører tro, både skyld, forsoning, tilgivelse. Den

eneste som åpent får vise sin tro, er fengselspresten.

Hva er ditt livsmotto nå?

–Ha tillit. Tillit til Gud og medmennesker. Jeg velger å gi folk sjanser, samtidig som de kanskje vil svikte meg, men Gud vil hjelpe meg, og jeg ber om at hjertet mitt ikke skal bli hardt. Jeg vil gi tillit på ny.

Jakten på det ordløse

–BÅDE POPULÆRKULTUREN OG KIRKEN HAR DET TIL FELLES AT DE HAR EN TILTRÆKNINGSKRAFT FORDI DE SNAKKER OM RELEVANTE TING I MENNESKERS LIV OG SØKEN ETTER MENING, MENER TIDLIGERE MF-STUDENT JENNY SKUMSNES MOE.

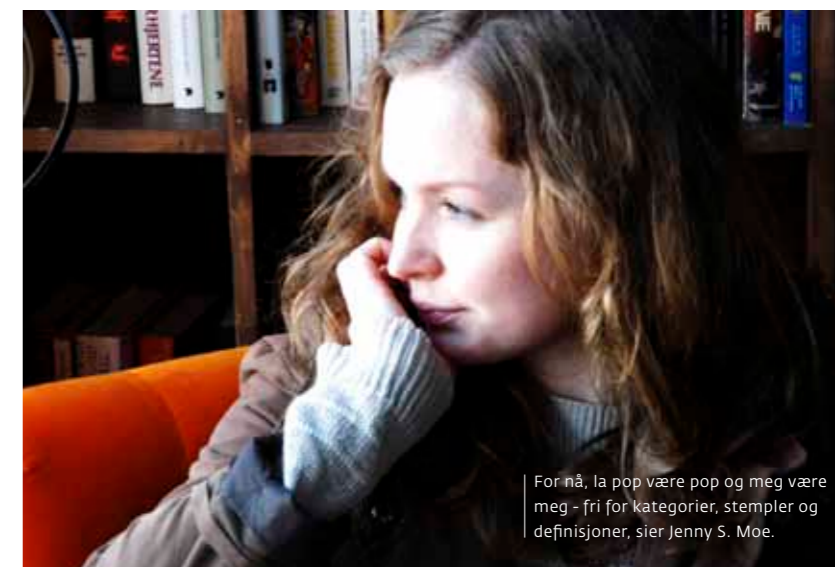
TEKST: ESKIL SKJELDAL
FOTO: KRISTIN WALSTAD

FAKTA

Navn: Jenny Skumsnes Moe
Alder: 24 år

Tidligere MF-student. Rådsmedlem i Lutherske Verdensforbund, medlem i mellomkirkelig råd, sitter i Læremnd og i prosjektgruppa for ny salmebok. Tidligere Kirkemøtmedlem og leder av utvalg for ungdomsspørsmål.

Aktuell med: Singer/songwriter, i studio for å spille inn egenkomponert musikk.

For nå, la pop være pop og meg være meg - fri for kategorier, stempler og definisjoner, sier Jenny S. Moe.

Du har en imponerende CV. Noe ved disse byråkratiarenaene må ha trigget deg?

–Ja, jeg opplevde arenaer der det gikk an å si hva som var viktig, og bli hørt. Men når det kommer til disse rådernes papirmøller i etterkant, altså uttalelser og vedtak, da blir jeg usikker på hva det hele faktisk genererer. Jeg er nok mest begeistret for det som skjer når folk prater sammen.

Hvordan tenker du deg det ideelle forholdet mellom kirken og en populærkultur?

–Nå stiller du et spørsmål der to kategorier settes opp mot hverandre. Kategorier som ikke utfordres er farlige og veldig frustrerende. Jeg tenker at kirke og populærkultur ikke er to separate størrelser, nødvendigvis, men at de går i hverandre. Det kirken og populærkulturen har til felles er kraften som gjør at folk søker det. Begge har tiltrekningskraft fordi de snakker om relevante ting i menneskers liv og søken etter mening. Populærkulturen snakker kanskje innimellom høyere og med et bedre retta språk.

Hvordan kan gudstjenesten bli slik at flere unge identifiserer seg med kirkens språk og uttrykk? Jenny sukker.

–Det er et klassisk kirkespørsmål av typen: Hvordan kan vi bli mer slik eller slik?

Det vitner om en usikkerhet, og en utopisk lengsel etter en idealsituasjon. Jeg tror dette handler om å kutte ut mange ord, og om å være klar over at du som enkeltmenneske bare må være nysgjerrig på folk. For at unge skal føle seg hjemme i kirken, må de få bidra med egen energi. Rent strukturelt gjelder det å legge til

« Salmenes funksjon er jo å gi et pust i hverdagen, det å synge skal være noe godt. Men stressnivået øker bare når man må slite seg gjennom disse salmene.»

fyllt med instrumenter, eller at menigheten arrangerer musikkvelder eller salmekonkurranser. Slik kan unge få konkrete utfordringer der de får brukt sin egen kreativitet inn mot kirken. Da kan unge få eierskap til kirkerommet og til uttrykk som blir brukt i dette rommet.

Hva er den største utfordringen for kirkemusikken?

–Orgel er veldig fint, men det krever lang tid med tilvenning. Mange 1600-tallsalmer er veldig gode. Men de som kommer i kirken for første gang synes kanskje disse salmene er tunge, og får ikke med seg teksten når melodilinjen er vanskelig. Salmenes funksjon er jo å gi et pust i hverdagen, det å synge skal være noe godt. Men stressnivået øker bare når man må slite seg gjennom disse salmene. Vi må hovedsaklig

bruke sanger og musikk som umiddelbart treffer og som blir noe relevant i menneskers liv. Kirkemusikeren har et ansvar for å vite hvem som kommer til kirken og hvem som potensielt kan komme - og legge opp noe for alle. Vanskelig, ja. Men grunnleggende nødvendig.

Hva er forholdet mellom din tro og ditt virke som popmusiker?

–Jeg er ikke i kategorien "kristen artist". Når jeg skriver så er det sterke følelser i sving, fra opplevelser, relasjoner. Jeg mener alt jeg synger, ordene er like viktige som melodiene. Jeg vet hva sangene betyr for meg, men det som gjør meg gladest er at folk kan tolke sangene selv, inn i eget liv. For meg er Gud det ukategoriserbare, det uforklarlige gode. Ikke mulig å bassette eller forklare. Det er et trygghetsgrunnlag og en relasjon der jeg er sett som meg, uten å måtte forklare noe med ord, uten å måtte bevise noe. Noe godt som pusher meg videre. Jeg tror det er et allment grunnleggende behov å tro på noe godt. Vi vet at det onde finnes. Ja, jeg er diffus på dette, og jeg trenger å få være det. Kanskje om 10 år "vet" jeg mer. For nå, la pop være pop og meg være meg - fri for kategorier, stempler og definisjoner.

TEKST: ESKIL SKJELDAL
FOTO: KRISTIN WALSTAD

Vampyrer og endetid

DU HAR SIKKERT LAGT MERKE TIL DET: EN ENGEL SOM HOLDER ET LYS, TIL SALGS I EN HELT VANLIG INTERIØRBUTIKK. ELLER PROGRAMMER PÅ TV DER EN IVRIG PROGRAMLEDER LETER OPP ÅNDER. PÅ MF ER DET FLERE SOM FORSKER PÅ DISSE FENOMENENE.

Liv Ingeborg Lied er aktuell med boka *Det folk vil ha*. Arild Romarheim er en pionér innen forskning på populærkultur og religion. På 70-tallet bladde han i ukeblad og lette etter religiøse uttrykk. Mange så litt ned på hans kobling av lavkultur og religion. Men Arild fant og systematiserte.

Hva slags typer religion har du funnet, Arild, og hvor fant du det?

–På 70-tallet samlet jeg på nyreligiøse bevegelser og kartla ca 30 av dem. På 80-tallet begynte jeg å skjønne at dette ville få betydning for storsamfunnet og for vår oppfatning av den såkalte "sekulariseringen". På 90-tallet begynte dette å bli mer interessant i bredere lag av folket. Jeg leste blader og bøker, og gikk på alternativmesser. Jeg forsket på Margit Sandemo, og leste ukeblad fra 60-tallet til 2007. I dette materialet fant jeg at den nye religiøse

tenkningen ble en større og større trend blant folk flest, en folkekultur.

Hva består denne religiøse folkekulturen av?

–Det er to stikkord: panteisering og åndetro. I panteismen er alt Gud, det betyr at jeget også er Gud. Dermed blir selvutvikling viktig, og religionen blir subjektivert, spesielt i healingbølgen på 80- og 90-tallet. Senere kom åndetroen for fullt. I denne "primale" måten å tenke religion på finnes det en høy-gud, som man sjelden ber til, og mange ånder som man forholder seg til hele tiden. Dette er tydelig hos Margit Sandemo, som har solgt 20 mill. bøker i Norge, et litterært univers der ånde verden både er ramme og essens. Vi ser en tydelig ambivalens: Avdødes ånder gir håp og trøst til de levende, men de kan samtidig være meget angstskapende.

Hva slags religion har du funnet, Liv Ingeborg, og hvor fant du dette?

Religiøse uttrykk er også fremtredende i interiørtrender og magasiner, hevder Liv Ingeborg Lied.

tisk og islamsk åndelighet, til nyreligiøse strømninger. Den nyformulerer det og lager nye ting. Det som er typisk ved denne formen for religiøsitet er fokuset på ting som vekker følelser. Det er også typisk at uttrykkene er spektakulære, eller kontralogiske, for eksempel det å gå på vannet eller å fly. Det du ikke får, er det dogmatiske. Dette er religion uten de lange teologiske utlegningene.

Hva har du spesielt arbeidet med?

–Jeg har i det siste jobbet spesielt med religion i reklame, i den norske interiørdiskursen, og i barnefilm, der jeg analyserte tre barnefilmer som er laget over apokalypsen som lest: *Wall E*, *Biefilmen* og *Istid 2*. Den siste er Noah-fortellingen og en endetidsfortelling på samme tid. Alle disse filmene tar opp et økologisk endetidsscenario. Jeg har hatt et kulturanalytisk perspektiv på min forskning, der Arild i tillegg har hatt et kirkelig perspektiv. Mange har lenge sett på populærkulturen som noe trivielt; og noen har trukket en nivåfeilslutning og tenkt at forskningen da også blir triviell og uviktig. Dette er galt. Arild har gått opp løypa for oss andre, og arbeidet for viktigheten av denne forskningen.

Alt det dere skisserer er beskrivelser av fenomener i Norge i dag. Men er dette farlig, bør foreldre eller kirke frykte dette?

Begge er enige om at det i første omgang er viktigst å forstå disse trendene:

–Popkulturen er såpass triviell at den er lett å overse. Men den er overalt, og blir en kollektiv referanseramme. Dette er våre barns kulturelle primærreferanser (BLÅS OPP), sier Liv Ingeborg. –Dette må alle som er rundt barn og ungdom kjenne til, i undervisning i skole og kirke. Alle barn har dette med seg, uansett om vi er på Grünerløkka eller i Gildeskål.

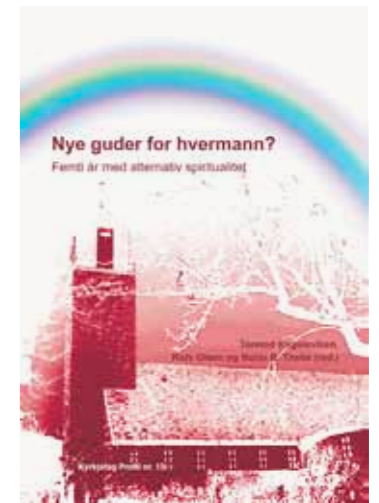
–Før var det en forskjell i by og land, men i dag er dette utjevnet, sier Arild. –Barn og ungdom leser de samme bladene, ser de samme filmene. Min forskning dreier seg om å forstå det samfunnet vi lever i. Kirken må vite hvor de vi snakker til befinner seg, før forkynnelsen kan treffe. Men som teolog er jeg også fokusert på at hva folk tror på er viktig, ikke bare at de tror. Vi har en kirke som har noe godt å komme med, derfor må vi kjenne til klimaet.

Men hva er karakteristisk for denne populærkulturen?

–Popkulturen er i utgangspunktet ikke selektiv i forhold til hva den bruker, men bruker alt fra kristne forestillinger, buddhis-

Boktips

Nye guder for hvermann?

Kyrkjefag Profil nr. 15:
Tormod Engelsen (MF), Rolv Olsen,
Notto R. Thelle (red.)

Førsteamanuensis i Religionsvitenskap Arild Romarheim (MF) har bidratt med artikkelen "Nyåndelig folkereligiøsitet".

Kristeligfarget folkereligiøsitet, "Vårherretroen", er dalende. Den erstattes gradvis av tro på upersonlig Kraft, i naturen så vel som i mennesket. Behovet for en "personlig" relasjon til det hinsidige gir et marked for andre personifiserte vesener. Vi ser her samme mønster som hos tallrike førmoderne urbefolkninger: Gud er vanskelig tilgjengelig, mens åndene - spesielt de døde - omgir oss hele tida. Dette gir Kirkens budskap om Den Nære Gud fornyet aktualitet i vårt samfunn.

Prest i frontlinja

DER DE ALLER FLESTE PRESTER MØTER MENNESKER ANSIKT TIL ANSIKT, HAR NETTPREST OG UNIVERSITETSLEKTOR IDUN STRØM SEFLAND KONTAKT MED MENNESKER PÅ NETTET. MEN KONTAKTEN MED FOLK BLIR IKKE DÅRLIGERE. SNARERE TVERT I MOT.

TEKST: ESKIL SKJELDAL
FOTO: KRISTIN WALSTAD

En særlig styrke ved UKT er vekslingen mellom teori og praksis, sier Idun Strøm Sefland

Hva består din hverdag av, Idun?

–Tre dager i uka er jeg nettprest i Sjømannskirken, og to dager i uka underviser jeg på UKT (Bachelor for ungdom, kultur og tro) på MF. Når jeg er nettprest går tiden med til chat og mail, eller jeg skriver andakter som skal legges ut på nettet. I tillegg er jeg leder for nettstedet www.ungdomsarbeid.no. Dette nettstedet er et samarbeid mellom MF, Kirkerådet og flere kristne ungdomsorganisasjoner. Siden er et tverrkirkeleg møtepunkt for alle kristne ungdomsledere, og fungerer som et ressurssted. Her kan man finne alt fra praktiske tips om hvordan man lager en ungdomsleir, til mer tyngre teologiske artikler. Dette skaper en fin bredde på nettstedet.

Du møter mange mennesker på nettet. Hvem søker kirken på nett, og hva er de opptatt av?

–Jeg møter alle mulige mennesker i alle aldre. I Nettkirken har vi som motto at vi skal være kirke for de som ikke vil eller kan gå i kirken. Vi får alle slags spørsmål: Noen trenger tips til skoleoppgaver, andre har relasjonsproblemer, spørsmål knyttet til liv og død el-

ler er opptatt av teologiske spørsmål. Noen samtaler dreier seg om livsvalg eller rådgivning i etiske spørsmål. Mye tid går også med til sjelesorg. Nettkirken er i stor grad en samtaltjeneste, og mange kommer til oss fordi de synes det er vanskelig å gå til den lokale presten. Vi får faktisk tilbakemeldinger på at det kan oppleves tryggere å komme nær på internett, paradoksalt nok. Det er kanskje lettere å åpne opp til det eksistensielle dypet når avstanden gjør at man ikke blir så sårbar.

Ja, for dere vil vel at folk også skal gå fysisk i kirken?

–Nettkirken er et supplement til nettopp det, vi har jo ikke nattverd og dåp, og det er andre ting du heller ikke får i Nettkirken. Men for en som har sosial angst, eller for

« Populærkulturen preger dagens mennesker, og denne kulturen bør man ha et reflektert forhold til. Kulturen er verken farlig eller noe man ukritisk må omfavne »

eksempel er på en oljeplattform, så kan Nettkirken være en foreløpig erstatning, eller en etappe mot det å komme inn i en fast menighet. Når folk er på nett, så må kirken også være det.

Du er en allsidig prest, og underviser også på MF på UKT.

–Ja, jeg underviser i sjelesorg for ungdom, ungdomsdiakoni og forkynnelse, men også i ledelsesfag, dvs ledelse og medarbeiderskap. På UKT lærer man om ungdomskultur og tro og sammenhengen mellom

disse. Her kan man lære å bli en kjempebra ungdomsleder! En særlig styrke ved UKT er vekslingen mellom teori og praksis. Denne kombinasjonen gjør faget livsnært og nyttig, samtidig som det faglige utfordrer eget trosliv og identitet. Hvert år arrangeres en studietur. I år var vi i London der vi besøkte menigheter innenfor den anglikanske kirke for å lære mer om hvordan man kan drive godt ungdomsarbeid.

Er populærkulturen noe kirken bør frykte?

–Populærkulturen preger dagens mennesker, og denne kulturen bør man ha et reflektert forhold til. Kulturen er verken farlig eller noe man ukritisk må omfavne. På UKT lærer vi om populærkulturen, og anser den som et viktig verktøy, om den brukes på en god måte.

Favorittsalme?

–Det får bli to! Den ene er den blå salmen til Erik Bye, med melodi av Henning Sommerro. Og jeg må ha med "Mitt hjerte alltid vanker", fordi jeg ønsker at hjertet mitt alltid skulle gjøre nettopp det. Denne salmen sier noe om det store i at Gud blir liten.

Sr-leder

Innspurt og idrettsglede

Det er mange bilder fra livet på MF som sitter godt spikret på netthinnen. Jeg husker den første semesteråpningen min, med rektor i svart kappe og lærerne som kom gående på rekke etter ham. Jeg husker det året miljøutvalget hadde laget sang til fadderuka på melodien til søndagsskolesangen. Og jeg husker da kapellet ble transformert til et bønnerom med bønn 24 timer i døgnet under UKT-konferansen i 2006. Men denne våren har jeg fått et nytt bilde av MF som har gjort uslettelig inntrykk: Bildet av en full studentkafé, med alle sofaer vendt i samme retning, studenter og professorer og administrativt ansatte side om side i full jubel over norsk sprintseier i VM på ski.

Jeg har aldri vært noen stor idrettskvinne (og jeg forbeholder meg retten til å foretrekke en

god bok om Bonhoffers framfor et hvilket som helst skirenn), men det var et fantastisk bilde! Det samholdet og fellesskapet, på kryss og tvers av alder og utdannelser, viser at idrett og kultur bringer mennesker sammen og bryter ned barrierene oss i mellom. Det kan være godt å ha med seg, for når dette nummeret av Lys og liv daler ned i postkassene landet over, nærmer det seg eksamenstid på MF. Det skjer noe omtrent like etter påske, og det er ganske markant. Lesesalen fylles opp både tidlig og sent, og man merker et anstrengt fokus blant studentene. Det er nå det gjelder! Vi spisser ørene i semesterets siste forelesninger, og vi diskuterer mulige eksamensoppgaver. Vi øver til muntlig i kollokviegrupper, og skriver notater så senebetennelsen truer. Salget av kaffe går opp i kantina, selv om mange har med termos og presskan-

nekopp i skolesekken. Det kommer opp rosa lapper i biblioteket om at lesesalsplassene nå er reservert for MF-studenter og småpratene i gangene får preg av lykkeønskninger og oppmuntringer: Dette greier du!

Eksamenstiden er en helt egen tid. Reservert for studenter, med helt egne gleder og sorger som man må prøve det for å forstå. Kanskje er eksamenstiden riktig tidspunkt for å hente fram minnet om studenter og professorer som side om side heier fram norske idrettsstjerner. Nå er tiden inne for å sitte på hver sin side av eksamensbordet med den grønne duk ved muntlig og grønt skriveunderlag ved skriftlig. Nå må vi heie fram hverandre, for dette greier vi!

Maja Leonora Skålvold

SAGT OG SKREVET PÅ EKSAMEN

En student ble spurt på muntlig eksamen om når Thomas Aquinas levde (rett svar er 1200-tallet). Studenten svarte: 300-tallet. Det var nok litt senere enn det, sa sensor, så studenten prøvde igjen: 400-tallet, da. Nei, det var nok enda senere, sa sensoren igjen, og da svarte studenten: OK, 500-tallet da, men lenger strekker jeg meg ikke!
(red. Atle Søvik, post doc. stipendiat)

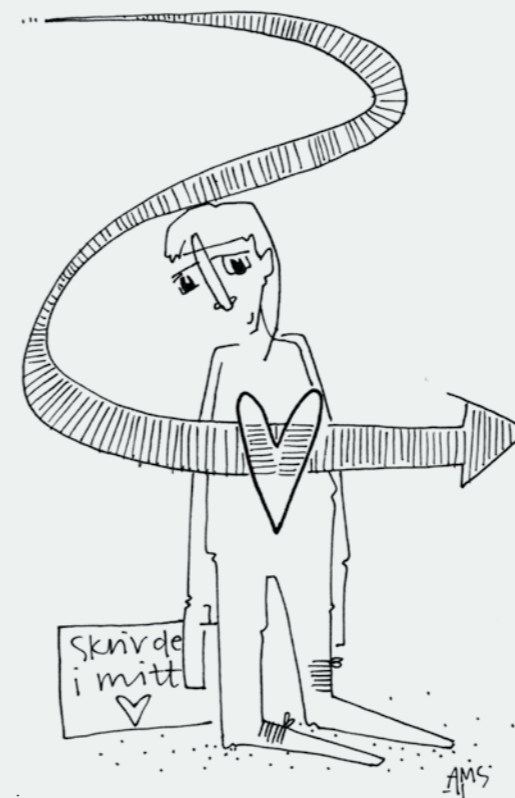
GYLDNE GLIMT GLEDESMØTE I FESTSALEN

Det er stille i festsalen på Menighetsfakultet (MF) fredag ettermiddag den 18. mars 1966. En liten, kortvokst teologistudent hopper opp på en stol. Han heter Hageberg. Han har et viktig budskap: Det blir gledesmøte på auditoriet kl 16.05. Vi blir nysgjerrige og spente. "Vi har fått tomt," sier studenten på stolen. MF har fått tomt til nytt bygg. Kort pause. Har alle oppfattet at vi har fått tomt? Det utrolige hadde skjedd. MF – det er vi studentene – kan glede oss over ny tomt. Jubelen bryter løs. Jubelen høres fra trengselen i trappen mellom avisrommet og auditoriet i det gamle MF-bygget i Oslo sentrum. Jeg hører glade utbrudd. Jeg ser smil over alt. Et stort smil kommer. Fakultetssekretær Andreas Skollevoll kommer som et stort smil. Professor Leif Aalen kommer. De smiler seg gjennom studentflokken. Jeg ser smil over alt..

Gledesmøtet i festsalen på gamle MF er i gang. Student Anfin Jarle Skaaheim sier: "Det er ei glede å ynskja dykk velkomen til gledesmøte i dag". (Tekst: Trygve Omland)

FORELESNING ILLUSTRERT

EN TEKSTREKKE MED BERØRINGSPUNKT I NÅTIDEN

Illustrasjon:
Aina Marie Svendsen

TILBAKE MF.NO/BLOG/CHRISTINE

Tekst: Christine H. Aarflot

Første gang jeg dro til Israel var jeg 20 år gammel og akkurat ferdig med årsstudiet i KRL på MF. Jeg hadde begynt på en bachelor i engelsk litteratur på Blindern, og trivdes for så vidt helt greit med det. Selvsagt var ikke det sosiale det samme som på MF, men fagene var rimelig interessante og livet helt ok. Så dro jeg til Israel.

Jeg har fortsatt et bilde av en gjeng med venner som gikk på tredje året teologi. De står og

peker opp på et skilt på hebraisk og prøver å finne ut av hva det betyr. De kunne så mye... Jeg delte rom med en jente, eller kanskje jeg heller burde si kvinne, som skulle bli prest. Selv skulle jeg selvsagt ikke bli prest. Det var nok en altfor slitsom jobb. Dessuten virket det å skulle holde begravelser kjempe-trist, for å ikke snakke om at det i min familie var altfor mange som hadde studert teologi fra før av. Men jeg stilte da noen spørsmål, for teologi og alt rundt det var jo tross alt veldig spennende. Svarene jeg fikk var gode og åpnet opp nye perspektiver. Kanskje det å holde begravelser også kunne være noe fint?

Jeg var omringet av teologistudenter, og plutselig ble de forbildene mine. Samtalene,

PÅ SØNDAGSTUR TIL SPYDEBERG

Tre MF-studenter bidro til en ung feiring av såmannssøndagen i Spydeberg kirke den 20. februar. Gudstjenesten ble holdt i Hovin kirke i Spydeberg for nesten fullsatt kirke. Det var både dåp og nattverd. Preken ble holdt av Jane Christin Siewartz Dahl (5. år cand. theol.) og liturg var Karen Marie Lereim (3. år cand. theol.). Margrethe Solberg (samfunnsfag) sang. Sogneprest Erling Nevland bidro som klokker og kirketjener. Det er andre gang jentene har bidratt til MF-gudstjeneste i Spydeberg. - Det er veldig morsomt å gjøre dette, vi får god praksis og et godt møte med menigheten. Forhåpentligvis får vi med oss noen nye studenter også, forteller Jane Christin. - Jeg synes også det er fint å være med å bidra, fortsetter Margrethe. - Jeg tar jo ikke teologi, men jeg synes det er flott at vi kan representere ulike studieretninger og vise litt av mangfoldet som er på MF.

-Jeg synes det er flott at noen av studentene ved MF tar imot utfordringen og deltar i enkelte gudstjenester i hjemkommunen sin, kommenterer sogneprest Erling Nevland.

-Med den nye gudstjenesteordningen blir vi utfordret til å flere skal medvirke i gudstjenesten. Jeg synes det var veldig hyggelig at vi fikk til en MF-dag hvor studenter sto for sang, gudstjenesteledelse og forkynnelse.

imøtekommenheten, all kunnskapen de hadde... jeg var en outsider som kikket inn, og plutselig gjorde det meg trist.

Gud og jeg fikk oss noen lange samtaler. Mye av tiden kjempet vi.

I morgen drar jeg tilbake til Israel med deler av MF-kullet mitt. Denne gangen som teologistudent på fjerde året. Det kribler litt i magen, for det er noe spesielt med å skulle tilbake til der det hele begynte: både kristendommens historie, og min egen reise på veien mot å bli teolog.

Forskning aktuelt

To nye professorer

Heid Leganger-Krogstad (bildet) har blitt tilkjent professorkompetanse i religionspedagogikk. Det ble vedtatt i MFs styre som fattet vedtaket på bakgrunn av innstilling fra sakkyndig komite. Komiteen har bestått av professor dr. Robert Jackson, Warwick, professor dr. Kåre Fuglseth, Bodø og professor dr. Sverre Dag Mogstad (MF). Leganger-Krogstad sine områder er religion i den flerkulturelle skolen, RLE-fagets didaktikk og menighetspedagogikk. Hennes spesialinteresser er å utforske betydningen av kontekstuelle forhold i undervisning. Hun har også deltatt i forskningsprosjektet ETOR, som evaluerte trosopplæringsreformen i Den norske kirke. Lars Johan Danbolt, forskningsleder ved Religionspsykologisk senter, Sykehuset Innlandet, har ved sakkyndig vurdering blitt tilkjent professorkompetanse i praktisk teologi. Danbolt har 40 % stilling ved MF. Sakkyndig komité har bestått av: professor dr. Valerie DeMarinis, Uppsala, professor dr. Otto Krogseth, Oslo og professor dr. Leif Gunnar Engedal (MF). Danbolts arbeider har to faglige tyngdepunkt: religionspsykologi og riteforskning, som leverer viktig kunnskap til de praktisk-teologiske fagene diakoni, sjelesorg og liturgikk. Komiteen konkluderer at Danbolts produksjon utvilsomt dokumenterer vitenskapelige arbeid i et omfang og med et faglig nivå som gir grunnlag for tilkjenning av kompetanse som professor i faget praktisk teologi.

Ny lærebok: Kristen etikk - en innføring

Forfattere: Gunnar Heiene og Svein Olaf Torgbjørnsen (MF). Etikk er et fag i stadig forandring, både fordi samfunnet endrer seg og fordi det dukker opp nye spørsmål og nye utfordringer som trenger etisk belysning. Forfatterne diskuterer forholdet mellom kristen etikk og annen etikk og har lagt vekt på å drøfte ulike måter å behandle etiske spørsmål på. Ved hjelp av konkrete eksempler og tenkte «cases» gir de en oversiktlig presentasjon av premissene for ulike etiske valg, slik at leseren får hjelp til å trekke egne konklusjoner.

Dette er tredje utgaven av «*Fellesskap og ansvar*» - under ny tittel. Boken er grundig revidert i henhold til nye lærerplaner i faget Religion, livssyn og etikk (RLE), den er strammet inn og oppdatert, både i form av nye eksempler og gjennom ny teori. Forfatterne legger stor vekt på å sammenlikne ulike tilnæringer til etiske spørsmål, og gir en oversiktlig presentasjon av ulike tradisjoner og premisser for etiske valg.

Utdanningspolitikk

Rektor Vidar L. Haanes (MF) er gjenvalgt som leder for Nettverk for Private Høgskoler (NPH) for 2 nye år. NPH har 23 medlemsinstitusjoner og ble formelt etablert høsten 2000 med sikte på å styrke samarbeidet mellom private høyskoler som mottar statsstøtte for godkjente studietilbud fra Utdannings- og forskningsdepartementet. NPH vil blant annet arbeide for at private høyskoler fortsatt skal sikre mangfold og diversitet i norsk høyere utdanning, forskning og formidling og sørge for at private og vitenskapelige høyskoler bidrar til at Norge blir et attraktivt sted for studier og forskning.

Forskningsformidling gjennom AGENDA

MF har nylig lansert møtestedet "AGENDA – forskning møter samfunn". AGENDA er åpent for alle interesserte og vektlegger formidling av aktuell forskning som er relevant for samfunnets agenda. Den 10. mars var temaet "Mellom troens isolasjon og uvitenhetens forakt" der prof. Jan-Olav Henriksen innledet. Henrik Syse (PRIO), Sturla Stålsett (Leder av religionspolitisk utvalg) og Gunnar Skirbekk (UiB) gav respons. I tillegg kom det inn flere kommentarer fra salen. Henriksen fremhevet blant annet at religion er blitt et knutepunkt for mange kontroverser og konflikter i samfunnet. I denne situasjonen kan både mangel på kunnskap om den, og mangel på kritikk av den, være like problematisk som at troende isolerer seg fra samfunnet de lever i. Den 11. mars var temaet: "I religionens grenseland. Religion og populærkultur" der Liv Ingeborg Lied (MF) og Dag Ø. Endsjø (UiB) var i bresjen. Siv Ellen Kraft, professor Universitetet i Tromsø, gav sin respons. I samtalen kom det fram at religion stadig nyproduseres i populærkulturen. Og selv om kirkestatistikken kan peke mot et frafall fra aktiviteten i kirkens hovedhus, så lever dens symboler, fortellinger og forestillinger i beste velgående i populærkulturen. Begge temasamlingene tok utgangspunkt i bøker som har fått bred omtale i media.

Researching Religious Education as Social Practice

Geir Afjal: "Researching Religious Education as Social Practice" (Waxmann Verlag). The aim of this book is to contribute to an understanding of research in religious education as a practice. Therefore, the author discusses the relationship between the practice of RE research on the one hand and the practice of teaching RE on the other. The understanding of education as a research discipline and the status and role of educational theories are increasingly debated.

Doktordisputas: cand.theol. Joar Haga

Cand.theol. Joar Haga forsvarte offentlig sin avhandling den 1. april ved Det teologiske menighetsfakultet. Avhandlingen har følgende tittel "Was there a Lutheran metaphysics? The interpretation of *communicatio idiomatum* in Early Modern Lutheranism". I denne avhandlingen viser han hvordan de første generasjonene av lutheranere tolket forholdet mellom teologi og filosofi. Han analyserer et sentralt begrep i læren om Kristus, nemlig *communicatio idiomatum* (utveksling av eigenskaper). Ved å se på dette begrepet kaster han lys over det som Aristoteles kaller for metafysikk.

Mitt funn Jeg og blogg-jeget

JEG HAR I MIN MASTEROPPGAVE STILT SPØRSMÅLET: "HVORDAN KONSTRUERER UNGE TENÅRINGER EN IDENTITET I BLOGGFORMATET? FOR DET ER IKKE TIL Å STIKKE UNDER EN STOL AT DET Å SKULLE VISE HVEM MAN ER PÅ EN BLOGG ER NOE ANNET ENN Å VISE HVEM MAN ER I "DET VIRKELIGE LIV".

Det er mye som påvirker konstrueringen av identiteten på en blogg. Bloggformatet har både mange muligheter og mange begrensninger.

Innleggene på bloggen er naturligvis der identiteten konstrueres. Her står forfatterne fritt til å velge hva som skal med. Det er mye som påvirker denne utvelgesprosessen. I og med at bloggerne velger hva som skal postes får man aldri hele historien. I bloggsjangeren er det en trend at postene skal ha et visst utseende, og det er blitt en slags mal for hvordan et blogginnlegg skal se ut. De fleste bloggerne følger denne malen. Det påvirker derfor hva de skriver om og ikke mist hvor mye de skriver. Malen er at innleggende ikke skal ha for mye tekst. Dette gjør ofte at de blir seende like ut. I og med at bloggen kan leses av hvem som helst, blir det å beskytte seg selv noe som påvirker hva de skriver om. De poster derfor det de selv mener er passende å skrive om på bloggen.

Det typiske blogginnlegget er et slags sammendrag av bloggerens dag. Disse sammendragene forteller gjerne om bloggerens livsstil. De forteller for eksempel hva de har gjort den dagen, hvem de har vært sammen med, hva de har spist og hva de har hatt på seg. Dette er bloggens hovedingrediens, og derfor også den viktigste måten de formidler hvem de er på til leseren. Ens livsstil er den materielle delen av selvet, altså en veldig konkret form av

identiteten. Derfor er det ikke så rart at det er gjennom livsstilen vi blir kjent med bloggeren. Det er allikevel noen unntak, hvis bloggeren virkelig har noe viktig å fortelle, bryter de både malen om å skrive kort, og noen ganger tar de heller ikke like mye hensyn til hvem som kan lese bloggen. Disse innleggende gir leseren et mer nyanisert bilde av identiteten.

Bloggen er en smal kanal. Dette gir bloggeren større kontroll over det bilde han gir enn til vanlig og derfor mulighet til å lage et glansbilde av seg selv. Dette er imidlertid ikke tilfellet. Innleggene gir et ærlig bilde av bloggerne fordi de forteller både om positive og negative sider ved seg selv. Det må allikevel tas med i betraktningen at man ikke vet hva bloggeren lar være å skrive om, og det kan derfor være at bloggeren gir et bilde av en forbedret versjon av selvet.

TEKST: ANNIKEN ALICE AAREBROT
FOTO: KRISTIN WALSTAD

Kirker, predikanter, - og rock and roll?

FOR MANGE ER ROCK AND ROLL EN MUSIKKSTIL SOM ASSOSIERES MED ET UTSVEVENDE LIV, SEKSUELLE UTSKEIELSER OG BRUK AV NARKOTIKA. SÅ HVA HAR RELIGION MED ROCK AND ROLL Å GJØRE?

TEKST:
ROBERT W. KVALVAAG,
FØRSTELEKTOR I RELIGION,
LIVSSYN OG ETIKK, AVDELING
FOR LÆRERUTDANNING OG
INTERNASJONALE STUDIER,
HØGSKOLEN I OSLO

som er sterkt preget av ulike former for protestantisk kristendom, representert ved pinsevenner, metodister og baptister. Pinsebevegelsen skilte seg ut fordi man der hadde et annet syn på hvilke musikalske uttrykksformer som var akseptable, og hvilke musikkinstrumenter som kunne brukes i gudstjenestene. Melodiene hadde tempo og rytme, og instrumenter som trommer, trompet og saksofon var utbredt. Gudstjenestene var dessuten preget av at menigheten deltok med hele kroppen. De satt ikke stille i kirkebenkene, men beveget seg til rytmene, klappet i hendene og brukte ulike verbale uttrykk når de kjente det guddommelige nærværet.

PREDIKANTENES ROLLE

I disse menighetene spilte predikantene en sentral rolle. Men de sto ikke stille bak en talerstol mens de på en rolig og avbalansert måte forkynte og formidlet Bibelens budskap til menighetene. Ofte brukte de stemmen som et instrument, slik at forkynnelsen

etter hvert bar like mye preg av sang som tale. Og mens de både talte og sang beveget de seg til rytmen av sin egen sangpreken. De visste hvordan de skulle opptre slik at de fikk respons fra menigheten. Et høydepunkt var når predikanten gikk ned på kne og fortalte om sin omvendelse eller om en åndelig opplevelse.

GOSPELMUSIKKENS BETYDNING

Bruce Springsteen har uttalt at rock and roll stammer fra kirkene, og at predikantene var de første pionerene. Alle de som utviklet rock and roll i USA i første halvdel av forrige århundre vokste opp i ulike protestantiske menigheter. De deltok aktivt i gudstjenester hvor sangen og musikken spilte en sentral rolle. I denne perioden utvikles gospelmusikken, som viderefører tradisjonen fra blues og spirituals. Gospelmusikken utgjør en viktig forutsetning for rock and roll, i og med at alle de sentrale skikkelsene i tidlig rock and roll hadde vokst opp i menigheter hvor denne musikkstilen preget gudstjenestene.

FRA KIRKEN TIL DANSELOKALET

Rock and roll oppstod når sangere og musikere fra ulike menigheter tok musikken ut av kirkene, endret litt på tekstene, og begynte å fremføre sine sanger i verdslige konsertlokaler, på barer og i nattklubber. De beholdt og videreutviklet gløden og intensiteten i gospelmusikken, samtidig som de gjorde noen små, men signifikante endringer i tekstene. I stedet for "Jeg gir mitt liv til Deg" – det vil si Gud, sang de: "Jeg gir mitt liv til deg" – det vil si kjæresten. Det var imidlertid ikke bare musikken de tok med seg fra kirkene. Der hadde de jo på nært hold sett hvordan predikantene fikk menigheten til å bli aktive deltakere i stedet for passive tilskuere. Predikantenes måter å opptre på ble dermed overtatt og videreført av artistene på scenen. Mange av de mest kjente artistene fra denne perioden har fortalt at predikantenes rolle som inspirasjonskilde var minst like sentral som musikken.

PINSEVENNEN ELVIS PRESLEY

Et godt eksempel som på mange måter personifiserer utviklingen av rock and roll, er Elvis Presley. Elvis vokste opp i fattigstrøket i den lille byen Tupelo i Mississippi. Hver søndag gikk Elvis på møter i den lokale pinsemenigheten. Her opplevde han emosjonelt ladet forkynnelse, tungetale og gudstjenester preget av mye sang og musikk. Elvis bar på en drøm, og det var å bli gospelsanger. Han prøvesang for en gospelgruppe, men lyktes ikke fordi han ikke var god nok til å synge harmonier med andre. Noen måneder etter dette spilte han inn sin første plate, og i løpet av et par år hadde han slått gjennom over hele USA. Elvis hadde en ydmyk holdning til sin egen suksess. På spørsmål om han hadde funnet opp rock and roll, ristet han på hodet og svarte at rock and roll stammer fra bomullsmarkene, hvor de svarte sang sine spirituals og lovsanger til Gud. Elvis la heller ikke skjul på at han sto i gjeld til de predikantene han hadde sett opptre i ulike menigheter i sin ungdom. Det var hos dem han lærte å bevege seg på scenen, vri på hoftene og falle på kne på scenen. Da Elvis skulle forklare hva rock and roll er, gjorde han det ved å vise til den musikken han selv kjente best. Rock and roll, sa Elvis, er egentlig gospelmusikk eller gospelmusikk blandet med blues.

SPENNINGEN MELLOM DET SAKRALE OG DET SEKULÆRE

Artistene opplevde overgangen fra det sakrale til det sekulære markedet, fra kirkene til danselokalene, på ulikt vis. Noen fant det like naturlig å opptre i en verdslig som i en religiøs sammenheng. Andre fant ut at de måtte velge mellom det ene eller det andre: enten tilhører du Gud og opptre i lokaler som er innvidd til gudstjenestelig bruk, eller så tilhører du verden, og opptre i en verdslig kontekst. Mange artister opplevde imidlertid store sjelekvaler når de sto på verdslige scener og fremførte rock and roll. De var overbeviste om at dette ikke kunne forenes med deres kristne bakgrunn og overbevisning. Disse artistene opplevde sitt eget liv slik at levde i et konfliktfylt spenningsforhold mellom hellig og profant, åndelig og verdslig, Gud og djevelen. Dette bidro til å utløse en unik kreativ energi, og det er i dette spenningsforholdet rock and roll oppstår.

Nye kurs starter høsten 2011 på MF i Oslo

RLE 1 (15+15 stp)

lørdagsundervisning i 2 semester

RLE 2 (15+15 stp)

lørdagsundervisning i 2 semester

Erfaringsbasert Master i RLE / Religion og etikk (90 stp)

- lørdagsundervisning 4 sem. + avhandling 5. - 6. sem.

- oppstart alle lørdagsstudiene 20. august

Kristendom og billedkunst (10 stp)

- undervisning 9 torsdagskvelder over ett semester

- oppstart 25. august

Studieavgift per semester:

RLE 1 og 2,

Erfaringsbasert master: kr. 2.700,-

Kristendom og billedkunst:

kr. 2.200,-

Søknadsfrist: 15. juni 2011.

For søknadsskjema, brosjyre og emnepresentasjon: www.mf.no/videreutdanning

Kontaktpersoner: Studieveileder Mona G.

Bø 22 59 05 00 eller epost: deltid@mf.no

Folk

REDIGERT AV
MARIANNE TORP

PERSONALNYTT

Rune Vik er tilsatt i fast stilling som rådgiver i studie- og forskn. administrativ avdeling. **Berit Widerø Hillestad** er tilsatt i fast stilling som studieveileder i studie- og forskn. administrativ avdeling, med et særlig ansvar for Avdelingsråd for religion og samfunn. **Heid Leganger-Krogstad** har blitt tilkjent professorkompetanse i religionspedagogikk. Hun er programleder for master i kirkelig undervisning og underviser på alle nivåer. **Lars Johan Danbolt** har fått tilkjent professorkompetanse i praktisk teologi. Han er forskningsleder ved Religionspsykologisk senter, Sykehuset Innlandet og tilsatt i 40% stilling som professor II ved MF. **Indun Støm Sefland** er tilsatt i 50% fast stilling som universitetslektor i praktisk teologi. **Claudia Steidl Talgo** har etter endt permisjon fra sin stilling som rådgiver i studie- og forskn. administrativ avdeling nå sagt opp sin stilling ved MF. Claudia går inn i fast stilling som kontorsjef ved Høyskolen i Oslo. Claudia har jobbet ved MF siden 2001. **Leif Arne Løhaugen** slutter i sin stilling som førstekonsulent i studieadministrasjonen i midten av april, etter nesten 3 år ved MF. Hans hovedansvar har vært eksamen.

HENRIK SYSE PÅ AGENDA

Det var duket for debatt og populærfremidling da MF inviterte til det første AGENDA med tema "Mellom troens isolasjon og uvitenhetens forakt". Professor Jan-Olav Henriksen bidro med et hovedinnlegg, og det ble gitt spenstige responser

fra både Henrik Syse (bildet), Gunnar Skirbekk (UiB) og Sturla Stålsett (Kirkens bymisjon og leder av religionspolitisk utvalg). Nærmere 50 deltakere bidro til et spennende seminar på MF.

Andakten

TEKST: FØRSTEAMAUENSIS HANNE LØLAND, MF
ILLUSTRASJON: ESSEN TITLAND

Jeg er opptatt av denne døden som noen lengter etter og som andre bruker alle sine krefter på å kjempe imot. Jeg er opptatt av hva tanken om døden gjør med oss, både den døden som vi antar ligger langt der fremme i tiden, og den døden som befinner seg rett rundt neste sving.

Bestemor døde ifjor og for første gang på femten år forrettet jeg en begravelse. Det var egentlig en god opplevelse, men det satte mange tanker i sving. Bestemor sa flere ganger før hun døde: "Jeg er ikke redd, jeg skal jo bare dø." Jeg er ikke der. Jeg har ikke slått meg til ro med tanken på døden. Jeg har ikke forsonet meg med tanken om at jeg en dag skal dø, og enda mer kjemper jeg mot tanken på at de jeg er glad i skal dø. Jeg har ikke slått meg til ro med døden, kanskje

er det også derfor jeg skriver om døden og leser så mye om døden?

Jeg har ikke forsonet meg med døden og egentlig tenker jeg at det er et godt tegn, for det er så mange, mange ting jeg ønsker å gjøre og oppleve før jeg dør. Jeg har mye ulevd liv foran meg

For tiden tenker jeg mest på den siden av døden som blant annet Terje Stordalen nevner i boka si Støv og Livspust. Der skriver han om døden som "livsforsterker". Jeg tror at det at jeg en dag skal dø, gjør meg mer levende. Det at jeg en dag skal dø gjør livet mer meningsfylt. Det at jeg en dag skal dø gjør at jeg vil leve livet med mening, leve livet til fulle. Det at jeg skal dø gjør at jeg virkelig vil leve.

Alt har sin faste tid, alt som skjer under himmelen, har sin tid: en tid til å fødes, en tid til å dø, en tid til å plante, en tid til å rykke opp; en tid til å drepe, en tid til å lege, en tid til å rive, en tid til å bygge; en tid til å gråte, en tid til å le, en tid til å sørge, en tid til å danse; en tid til å kaste steiner, en tid til å samle dem, en tid til å ta i favn, en tid til å la det være; en tid til å lete, en tid til å miste, en tid til å gjemme, en tid til å kaste; en tid til å rive sund, en tid til å bøte, en tid til å tie, en tid til å tale; en tid til å elske, en tid til å hate, en tid til krig og en tid fred.

Hva har den som arbeider, igjen for alt sitt strev? Jeg så det plagsomme strev som Gud har gitt menneskene. Alt skapte han vakkert i sin tid. Også evigheten har han lagt i menneskenes hjerter. Men de fatter ikke det verk som Gud har gjort fra først til sist. Jeg skjønnte at ingen ting er bedre for dem enn å glede seg og gjøre godt i livet. *Forkynneren 3, 1-12*

Det at jeg en dag skal dø gjør at jeg virkelig vil leve. Amen

REKTOR VED LUTHERAN THEOLOGICAL SEMINARY

i Hong Kong, dr. Simon Chow, foreleste i januar om forholdet mellom husmenighetene og de registrerte menighetene i Kina. Tema var: "Truth and Mission. The Significance of Rom 14:1-15:13 to the Struggle between the 3-self (Registered) and House (unregistered) Churches in China." Knud Jørgensen introduserte gjesten.

WALLS ON THE WALL

Professor Andrew Walls holdt Olav Myklebust minneforelesning i februar. Tema var "The Global Transformation of Christianity". Senere samme dag deltok Walls på seminar med tema; "How could the Church in the North be transformed by the influence of the Church in the South". Vija Herefoss og Roar Fotland ledet seminaret, mens Harald Hegstad og Temesgen Shibru var respondenter.

STUDENTENE ERLEND HOLBERG, HILDE FØRRE OG MORTEN OLSEN

hadde ansvar for misjonsutlodningen og ledet an i fellessang. Inntektene gikk til å bygge en kirke i Liberia, i et område der tidligere barnesoldater blir rehabilitert.

"GUDS MEDARBEIDERE"

var tema for misjonsgudstjenesten hvor Roar G. Fotland talte. Kapellet var ryddet for stoler og alle satt på gulvet.

OSL2012 – HVA SKAL DU GJØRE NESTE ÅR?

Med denne overskriften gikk den årlige rekrutteringstimen i kantina av stabelen. Fire gjester fra skole/kirke/samfunn var invitert for å si litt om hva de arbeider med og gi studentene lyst til å gå videre med studier på MF. Kapellan Eirik Rice Mills ble intervjuet av MF-student Nina Kristin Oskarsdottir.

ELSE BRITT NILSEN NY LEDER FOR NORGES KRISTNE RÅD

Else-Britt Nilsen, fra Den katolske kirke, er valgt som ny styreleder i Norges Kristne Råd. Hun er professor II ved MF og en populær foreleser blant studentene. Hun er første katolikk og første kvinne som inntar denne lederposisjonen i rådet. Norges Kristne Råd består av 19 kirkesamfunn og enkeltstående menigheter i tillegg til flere observatører.

Testamentariske gaver

A motta gaver som uttrykker en MF-venns "siste vilje" er alltid veldig spesielt. Det forteller oss om mennesker som har tro på det arbeidet som MF utfører. Testamentariske gaver fyller oss derfor med takknemlighet og ærbødig ettertanke.

På MF har vi vært litt tilbakeholdne med å informere om testamentariske gaver fordi vi har fryktet at slik informasjon kan oppfattes som utilbørlig press. På den annen side er det lite hyggelig når en gave ikke tilfaller det formål avdøde hadde tiltenkt i testamentet, fordi de formelle krav til et gyldig testamente ikke var etterfulgt.

Det er ikke mange formaliteter som må følges, men de som finnes, er desto viktigere å rette seg etter. Vi gjengir derfor de viktigste formalitetene her:

ET GYLDIG TESTAMENTE:
- Må alltid dateres

- Må inneholde korrekt navn på mottaker: Det teologiske Menighetsfakultet (MF), Oslo
- Må være underskrevet av to vitner som er godkjent av den som oppretter testamentet.
- Begge vitner må være over 18 år og være tilstede samtidig.
- Vitnene kan ikke ha noen formell tilknytning til MF.
- Den som oppretter testamentet må underskrive mens begge vitnene er tilstede.
- Begge vitnene må underskrive mens testator (den som oppretter testamentet) er tilstede.

BEGRENSNINGER FOR TESTAMENTARISKE GAVER:
- Dersom testator ikke har barn eller livsarvinger, kan testator gjennom testamentet fritt bestemme hvordan formuen skal forvaltes etter sin død.
- Dersom testator har livsarvinger, kan vedkommende kun bestemme over 1/3 av den formuen han eller hun etterlater seg.

Søk opp "Det teologiske Menighetsfakultet" (direkte lenke på mf.no)

Asbjørn Finholt

Advokat
Postboks 7, 2001 Lillestrøm
Tlf. 63 81 60 80

Vil du ha en bank som kjenner deg?

Stein Bentzen
kunderådgiver
Tlf. 38 17 37 76

Mange kjenner oss som banken for kristne organisasjoner i Norge. Det du kanskje ikke vet, er at vi også kan være din bank. Vi har lang erfaring med oppfølging av personkunder over hele landet.

Ta kontakt på telefon 38 17 35 00 eller www.sparebankenpluss.no for mer informasjon. Det er alltid hyggelig å prate med kjentfolk.

VITAL BASE® Benkeputer

Putene har en sterk aldrings- og varmebestandig friksjonsduk på undersiden som sørger for at den ligger i ro på benken. Alle putene har glidelås for enkelt vedlikehold og rengjøring av trekk. Mer enn 400 fargenyanser i flammehemmende tekstiler av ull og ullblandinger.

Be om prøver og pristilbud!

VITAL BASE®

Your Challenge - Our Science

Myravegen 9, N-6060 Hareid
Tel +47 70 09 59 50 | firmapost@vitalbase.no
www.vitalbase.no

Individuell tilpasning og ergonomisk utforming. Seteputer, ryggputer, kneputer, formtilpasning. Nesten alt er mulig.

nyheter fra Verbum

Susanne Povelsen
Enneagrammet – kort og godt
En grunnleggende innføring i Enneagrammets ni personlighetstyper

Her kan du lese om hvordan du finner fram til din type og få inspirasjon til din egen personlige utvikling.

Pris kr 148,-

Kristina Reftel
Tenk om ...

En bok om å tenke nytt selv når livet ser som mørkest ut. Les og la deg inspirere!

Pris kr 145,-

Du får bøker med rabatt når du blir medlem av Leserforum i vår nettbokhandel

www.bibel.no

Verbum

ASLE EIVIND BJORVATN

Alder: 42

Stilling: Kinosjef i Kristiansand

Arbeidsgiver: Kristiansand Kino

Yrkesintervjuet Asle Eivind Bjorvatn

Fortell kort om hva du jobber som og hvor!

–Jeg må vel ha verdens mest artige jobb for tiden, tror jeg! Etter å ha vært prest i mange år, fikk jeg behov for å gjøre noe helt annet. Jeg fikk tilbud om å bli ny kinosjef i Kristiansand i fjor, og takket ja til dette i august 2010.

Hvordan ser en typisk arbeidsdag ut for deg?

–Som kinosjef har jeg selv sagt ansvar for utvelgelsen av filmer, programmering av disse til alle de syv salene vi har på kinoene. Jeg har overordnet økonomisk ansvar, personalansvar for bortimot 50 ansatte, og generelt driftsansvar for hele bygget.

Hva skal til for å lykkes i din jobb?

–Jeg tror det som skal til for å lykkes i min jobb er et snev av menneskekunnskap, økonomisk forståelse, ledelseserfaring og kreativitet.

Hvordan er den typiske karriereveien videre?

–Den typiske kinosjefen har gått gradene fra ryddegutt og kontrollør, til maskinist og kanskje til slutt driftsleder. Det er sjelden man finner prester i denne bransjen, men det å ansette mennesker med annen bakgrunn enn det rent kinofaglige, og i stedet ha mer fokus på menneskekunnskap kombinert med ledelsesfag, tror jeg vil bli mer og mer vanlig.

Hva er de typiske startjobbene og arbeidsoppgavene for nyutdannede som starter i ditt yrke?

–Nå er jo all kinodrift veldig i omstilling, i og med at alle kinoene innen sommeren 2011 skal være digitalisert, og det krever da en annen forståelse og kunnskap enn den tradisjonelle maskinistbakgrunnen. Nå er det mer viktig med forståelse av data og mer IT-kunnskap som gjelder. Men fremdeles er det slik at jeg ansetter ungdommer og studenter som ryddehjelper først, og så vokser de med oppgavene og får mer og mer ansvar for den tekniske siden.

Hva er din utdanningsbakgrunn?

–Jeg ble ferdig utdannet fra MF i 1994 (cand theol) og jobbet som prest frem til 2010. De siste to årene (2008-2010) tok jeg mastergrad i ledelse ved Universitetet i Kristiansand ved siden av full jobb som prest.

Hvordan og hva tror du gjorde at nettopp du fikk denne jobben?

–Jeg tror det var nettopp kombinasjonen av at jeg har bakgrunn fra kirken, og at jeg har et annet bein å stå på utenfor kirken gjennom min mastergrad i ledelse.

Hva er dine anbefalinger til personer som vil begynne i samme yrke?

–Jeg vil anbefale alle å løfte blikket for å se om det er andre muligheter utenfor der

de nå befinner seg. Det moderne arbeidslivet åpner opp for mange muligheter. Man behøver ikke å få Kongens fortjenestemedalje for lang og tro tjeneste, om man ikke vil det da?! Jeg har vært heldig. Jeg har aldri gruet meg en dag for å gå på jobb! Jeg har alltid hatt drømmejobben! Nå er jeg her, men hvem vet? Kanskje noe annet dukker opp rundt neste sving?

Er det noen spesielle krav som stilles for å få en jobb som den du har?

–For det første må man på en eller måte gjøre seg litt bemerket. Enten ved at man er kjent som "filminteressert" eller så må man kunne vise til ledererfaring, sosial kompetanse, og ikke minst: generell forståelse av business!

Et siste spørsmål! Hva synes du er det beste med å jobbe i ditt yrke?

–Det er jo litt kult å få betalt for å se film i arbeidstiden! Kjenner mange som misunner meg dette frynsegodet!

HELT SIDEN JEG VAR LITEN, HAR JEG ELSKET DE STORE FORTELLINGENE, ENTEN DE UTSPILLER SEG PÅ FILM ELLER I BOK. ETTER HVERT HAR JEG OPPDAGET AT FLERE AV DEM OGSÅ HAR NOE Å SI TIL TROEN MIN.

Kreative gudstjenester

TEKST: FRODE GRANERUD, PREST I NOTODDEN KIRKE.

Det kan være tilsiktet fra forfatterens side, slik som i Narnia-bøkene til C. S. Lewis, eller det kan springe ut av et åpent møte mellom tekst og leser, som er tilfelle med J. R. R. Tolkien's Ringenes Herre. Slike fortellinger har gitt troen min viktige perspektiver. Og da jeg begynte å jobbe som prest, oppdaget jeg at det også gikk an å lage gudstjenester rundt disse fortellingene... Dermed ble det Ringenes Herre-gudstjeneste i Notodden kirke i april 2008, og Narnia-gudstjeneste i juni 2010. Mange mennesker har et forhold til disse fortellingene, og dette er en spennende måte å gi troen et nytt språk på, og nå ut til nye mennesker (kan utheves). Her har jeg forsøkt å samle noen nyttige tips til andre som har lyst til å lage temagudstjenester med utgangspunkt i litteratur eller film, og samtidig dele noen av erfaringene fra disse to gudstjenestene jeg har vært med på selv.

1. Ta utgangspunkt i et konsept som er allment kjent. Man kan sikkert lage en spennende gudstjeneste med utgangspunkt i Goethes Faust, men folk flest har ikke noe

særlig kjennskap til denne fortellingen. Derimot har mange et forhold til Ringenes Herre, Narnia, Harry Potter, Star Wars, etc.

2. Velg en fortelling som kan knyttes til livets store spørsmål.

3. Se etter Gud i fortellingen. Er det noen karakterer som formidler sider av Gud? Er det noen som ofrer seg for å frelse noen, slik som Gandalf eller Aslan? Og som kanskje til og med står opp? Finnes det en kongeskikkelse med messianske trekk (frelserkongen som skal komme), slik som Aragorn? Er det noen som fungerer som veileder eller hyrde, som rektor Dumbledore i Harry Potter? Er det noen som kommer til unnsetning?

4. Se etter mennesket i fortellingen. Er det noen som er "vår representant?" Eller noe som sier noe om det å være menneske? I Narnia ivaretar Edmund noe av dette. Han faller for fristelsen, velger galt, og setter seg selv i en skikkelig klemme. Eneste løsning er at Aslan frelser ham.

5. Se etter fellesskapet i fortellingen. Finner du noen metaforer for menigheten? Er det noe som formidler at det er viktig å ikke stå alene?

6. Se etter elementer som kan knyttes til konkrete ledd i gudstjenesten.
a. Syndsbekjennelse. Blir fristelse og fall tematisert i fortellingen?
b. Nattverd. Har mat eller måltid en rolle i fortellingen?
c. Forbønn.

7. Se etter elementer som kan brukes som symbolhandlinger. I Ringenes Herre-gudstjenesten bygde vi vårt eget dommedags berg i alterringen, laget av hønsenetting og malt stoff. Under bønnevandringen kunne alle komme og slippe ringen oppi, som et symbol på at vi får legge fra oss de vonde byrdene.

8. Sy alt sammen til en god helhet. Velg ut de beste poengene, det virker mot sin hensikt hvis dere forsøker å presse for mange gode idéer inn i samme gudstjeneste.

9. Bruk fortellingen som inspirasjon til å dekorere kirkerommet.

10. Bruk film og musikk. Hvis fortellingen dere bruker er filmatisert, er det lurt å vise noen utvalgte scener fra filmen for å fortelle litt av historien. Filmmusikk kan også brukes til å skape stemning.

12. Jobb sammen. Lag en arbeidsgruppe av engasjerte folk, og vær flere som planlegger gudstjenesten. Vi er mer kreative hvis vi jobber sammen, og det kommer garantert mange flere gode idéer enn om du gjør dette alene. Dessuten er det mye morsommere.

> Denne artikkelen er forkortet, for fullstendig versjon, se ungdomsarbeid.no

UNGDOMSARBEID.NO RELANSERER

- Et ressurssted for kirkelig ungdomsarbeid
- Fokus på faglig godt innhold
- Tverrkirkelig
- Driftes av MF i samarbeid med Kirkerådet og kristne ungdomsorganisasjoner

Metodistkirken og Pinsebevegelsen

Samtalene mellom Metodistkirken og Pinsebevegelsen ble avsluttet i midten av januar 2011. Målet for samtalene var ikke å inngå noen form for forpliktende samarbeid - som f.eks. "Nådens fellesskap". Målet var å bygge ned murer og rette opp misforståelser om hverandre som har eksister i hundre år, samt å legge grunnlag for en positiv tilnærming. Samtalene foregikk som en kombinasjon av åndelig fellesskap hvor vi leste Guds ord, sang og bad, samt delte våre troshistorier, og faglige utvekslinger.

Resultatet er et dokument på 10 sider kalt "Åndens enhet i den fred som binder sammen" (Ef.4,3) hvor vi vier forholdsvis mye plass til det historiske, men hvor vi også understreker vår felles tro, våre felles erfaringer og felles utfordringer og muligheter. Midt i gleden over alt vi har sammen, har vi også våget å være tydelige på at det fremdeles er noen områder innenfor teologi og praksis hvor vi fremdeles er uenige. Konklusjonen er et ønske om at det finner sted markeringer av at samtalene er sluttført og resultatet positivt og at menigheter på det lokale plan finner naturlige områder for konkret samarbeid.

Dokumentet er overlevert Metodistkirkens hovedstyre og vil i midten av juni bli presentert for Metodistkirkens Årskonferanse. I Pinsebevegelsen er det overlevert Pinsebevegelsens lederråd, det skal presenteres i bevegelsens blad og på en konferanse i sommer.

Det er verdt å merke seg at 4 personer tilknyttet MF har deltatt i samtalene. Terje Hegertun har ledet Pinsebevegelsens delegasjon og Roar G. Forland (bilde) har ledet Metodistkirkens

delegasjon. Ellers har stipendiat Hilde Marie Movafagh og hovedfagsstudent Stig-Øyvind Blystad deltatt for henholdsvis Metodistkirken og Pinsebevegelsen.

UTGIVELSER 2011

NR. 1 11. FEBRUAR
NR. 2 29. APRIL
NR. 3 17. JUNI
NR. 4 23. SEPTEMBER
NR. 5 2. DESEMBER

Ettersendes ikke ved
varig adresseforandring,
men returneres
Menighetsfakultetet
med påført ny adresse.

B POSTABONNEMENT
RETUR:
MF KARTOTEK
POSTBOKS 5144
MAJORSTUEN
0302 OSLO

Kreative guds- tjenester

«Mange mennesker har et forhold til disse fortellingene,
og dette er en spennende måte å gi troen et nytt språk
på, og nå ut til nye mennesker»

WWW.LORDOFTHERINGS.COM
KEYWORD: LORD OF THE RINGS

© 2003 NEW LINE PRODUCTIONS, INC. THE LORD OF THE RINGS, AND THE NAMES OF THE CHARACTERS, EVENTS, ITEMS, AND PLACES THEREIN, ARE TRADEMARKS OF THE SAUL ZAENTZ COMPANY. TOLKIEN ENTERPRISES UNDER LICENSE TO NEW LINE PRODUCTIONS, INC. ALL RIGHTS RESERVED.